

Nr 90.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1943 (nr 420) angående begränsning av dyrtidstillägg å lön och pension; given Stockholms slott den 23 februari 1945.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1943 (nr 420) angående begränsning av dyrtidstillägg å lön och pension.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

F ö r s l a g

till

**lag om fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1943 (nr 420) angående
begränsning av dyrtidstillägg å lön och pension.**

Härigenom förordnas, att lagen den 30 juni 1943 angående begränsning av dyrtidstillägg å lön och pension, vilken jämlikt lag den 31 mars 1944 (nr 151) gäller till och med den 30 juni 1945, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1946.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 9 februari 1945.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, BERGQUIST, DOMÖ, GJÖRES, EWERLÖF, RUBBESTAD, OHLIN, ERLANDER, DANIELSON, ANDRÉN.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *fortsatt giltighet av lagstiftningen om begränsning av dyrtidstillägg å lön och pension* samt anför därvid följande.

Såsom ett led i den allmänna ekonomiska politiken med syfte att förhindra en prisutveckling av inflatorisk karaktär genomfördes vid 1943 års riksdag (proposition nr 320; andra lagutskottets utlåtande nr 63) en lagstiftning angående begränsning av dyrtidstillägg å lön och pension. Bestämmelserna i ämnet innefattas i en den 30 juni 1943 (nr 420) utfärdad lag, vilken ursprungligen gällde till och med den 30 juni 1944 men därefter genom lag den 31 mars 1944 (nr 151) erhållit fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1945. Förstnämnda lag är av i huvudsak följande innehåll.

I 1 § första stycket föreskrives, att Konungen vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden äger, när riksdagen ej är samlad, förordna, att vad i 2—5 §§ stadgas skall äga tillämpning; dock må förordnande, som nu sagts, ej meddelas med mindre Konungen låtit riksdagskallelse utgå eller riksdagen ändå skall sammanträda inom trettio dagar. Enligt 1 § andra stycket äger Konungen, där under tid, då riksdagen är samlad, sådana förhållanden prövas vara för handen, som i första stycket sägs, med riksdagens samtycke meddela förordnande, som där avses. I 2 § stadgas, att där för viss grupp av arbetstagare eller pensionstagare dyrtidstillägg å lön eller pension utgår eller enligt reglemente eller eljest skall utgå efter väsentligt förmånligare grunder än de, som i allmänhet gälla för arbetstagare inom riket, statens lönekontrollnämnd må meddela förbud mot att dyrtidstillägget för nämnda grupp utan nämndens tillstånd höjes utöver det tillägg, som utgick vid tiden för förbudets meddelande. Vidare stadgas i 3 §, att om arbetsgivare träffat överenskommelse med flertalet av en grupp arbetstagare eller pensionstagare om nedsättning eller begränsning av eljest utgående dyrtidstillägg, lönekontrollnämnden må föreskriva, att dyrtidstillägget skall utgå enligt de i överenskommelsen angivna grunderna jämväl såvitt angår sådan arbetstagare

eller pensionstagare inom gruppen, som icke biträtt överenskommelsen. Enligt 4 § skall med dyrtidstillägg å lön eller pension likställas varje annat tillägg, som måste antagas avse att anpassa lönen eller pensionen efter ökningen i de allmänna levnadskostnaderna, ändå att tillägget givits annan beteckning. Enligt 5 § är arbetsgivare skyldig att på anfordran lämna vissa uppgifter till lönekontrollnämnden ävensom förete handelsböcker och affärshandlingar för nämnden. Över lönekontrollnämndens beslut må, enligt 12 §, klagan föras hos Kungl. Maj:t.

Genom kungörelse den 30 juni 1943 (nr 421) har Kungl. Maj:t, efter inhämtande av riksdagens samtycke, förordnat, att vad i 2—5 §§ förenämnda lag stadgas skall äga tillämpning från och med den 1 juli 1943 tills vidare. Förordnandet är alltjämt gällande.

Slutligen må omnämnas, att Kungl. Maj:t den 30 juni 1943 (nr 623) fastställt instruktion för statens lönekontrollnämnd.

Under år 1944 har lönekontrollnämnden icke meddelat något beslut jämlikt ifrågavarande lag. Emellertid torde de skäl, som föranledde denna lagstiftning, alltjämt föreligga. Med hänsyn härtill och då någon omarbetning av 1943 års lag icke från något håll påkallats, tillstyrker jag, att nämnda lag erhåller fortsatt giltighet för tiden till och med den 30 juni 1946.

I enlighet med vad sålunda anförts har inom finansdepartementet upprättats förslag till *lag om fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1943 (nr 420) angående begränsning av dyrtidstillägg å lön och pension*. Förslaget torde få såsom bilaga¹ fogas vid detta protokoll.

Föredraganden hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över förslaget måtte för det i § 87 regeringsformen avsedda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Sören Lane.

---

¹ Bilagan, som är likalydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 22 februari 1945.

Närvarande:

regeringsrådet KELLBERG,
justitieråden GULDBERG,
EKBERG,
SANTESSON.

Enligt lagrådet den 19 februari 1945 tillhandakommet utdrag av protokoll över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 9 februari 1945, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upp- rättat förslag till *lag om fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1943 (nr 420) angående begränsning av dyrtidstillägg å lön och pension.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av hovrättsrådet H. V. Nitelius.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:

Bertil Crona.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 23 februari 1945.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, BERGQUIST, DOMÖ, EWERLÖF, RUBBESTAD, ÖHLIN, ERLANDER, DANIELSON, ANDRÉN.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, lagrådets den 22 februari 1945 avgivna utlåtande över det till lagrådet den 9 februari 1945 remitterade förslaget till lag om fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1943 (nr 420) angående begränsning av dyrtidstillägg å lön och pension.

Föredraganden hemställer att förslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Ivar Löfqvist.